

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان
مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی رازی رشت

مراقبت های لازم در افراد دارای تراکئوستومی

تهیه و تنظیم: سوپر وایزر آموزش سلامت

سال ۱۴۰۰

در هنگام خواب مراقب قرار گرفتن پتو و ملحفه روی ناحیه تراکئوستومی باشید.

محل استراحت این بیماران عاری ز گرد خاک مواد معطر و دود سیگار باید باشد.

با توجه به اینکه هوای وارد شده از راه تراکئوستومی به ریه ها از مسیر طبیعی عبور نکرده و گرم و مرطوب نمی گردد ، لازم است تا با استفاده از دستگاه بخور ، هوای اطراف بیمار گرم و مرطوب گردد تا هوای خشک وارد ریه بیمار نشود .

زمانی که مراقبت از تراکئوستومی به پایان رسید وسایل را جمع نموده ، گازهای آلوده و ترشحات را در کيسه های مخصوص قرار داده و سپس آنها را در سطل مخصوص زباله های عفونی بیاندازید و به روش بهداشتی دفع نمایید.

نکته وسایل و تجهیزات مورد نیاز شامل اکسیژن تجهیزات تنفسی ، ساکشن و وسایل ضد عفونی کردن در افراد دارای تراکئوستومی طبق نظر پزشک معالج باید تهیه شود.

با آرزوی سلامتی برای شما

آدرس: رشت ، خیابان سردار جنگل ، مرکز آموزشی درمانی رازی

تلفن: ۰۱۳۳۳۵۵۰۰۲۸ و ۰۱۳۳۳۵۴۱۰۰۱

آدرس سایت بیمارستان: www.gums.ac.ir/razi

منبع: کتابیو . ماری ام. هند بوک آموزش به بیمار . تهران: نشر جامعه نگر . ۱۳۹۱ (۷۸۷-۱۳۹۱).

علائم هشداردهنده: در صورت بروز تنفس کند، سطحي نامنظم و سختی در نفس کشیدن سریعاً باید به بیمارستان مراجعه شود .

علائم و نشانه هایی مانند بی قراری اضطراب گیجی مشکل در تمرکز رنگ آبی لبها و ناخن تپش قلب قب ترشحات خونی زیاد تراشه و تغییر در رنگ غلظت مقدار بولی ترشحات نیز سریعاً به پزشک گزارش گردد.

پوست اطراف سوراخ تراکئوستومی و قسمت خارجی لوله را با استفاده از آب و صابون شستشو داده و خشک کنید. از پراکساید هیدروژن و بتادین که ممکن است احتمال آسیب پوست را افزایش دهد باید پرهیز گردد.

اطراف ناحیه گذاشتن لوله تراکئوستومی را از نظر علایم التهاب از جمله ترشح و قرمزی کنترل نموده در صورت وجود علایم التهاب ، آنرا ثبت و گزارش نمایید .

در محلی که لوله با پوست اطراف تراکئوستومی در تماس است ، گاز قرار داده تا لوله مستقیماً با پوست اطراف لوله در تماس نباشد ، از گاز بریده برای این منظور استفاده نشود زیرا تکه های کوچک نخ آزاد از استوما وارد تراشه شده و موجب بروز عفونت می گردد.

باند اضافی که لوله تراکئوستومی را به گردن بیمار ثابت می نماید لازم است در صورت آلوده و کشیف شدن تعویض شود .

هر گاه گاز قرار داده شده در زیر لوله به وسیله ترشحات خیس گردد ، لازم است تا تعویض شود.

بهداشت فردی و دوش گرفتن در این بیماران پر اهمیت می باشد. در زمان دوش گرفتن مواطن وارد نشدن آب و صابون به داخل تراکئوستومی باید بود.

در هنگام سرفه حتماً جلوی تراکئوستومی گاز یا پارچه ای که پرز ندهد گرفته شود.

در هنگام صرف غذا حتماً از پربودن کاف تراکئوستومی اطمینان حاصل شود و وضعیت بیمار برای صرف غذا یا تغذیه از راه لوله باید عمودی و نشسته باشد.

روش استریل هنگام ساکشن تراکئوستومی رعایت گردد و مدت زمان
هر بار ساکشن نباید از ۱۰ ثانیه بیشتر شود.

هرگز آن قسمت از لوله ساکشن که میخواهد وارد تراکئوستومی شود را دست نزنید و حتماً دستها را به دقت قبل و بعد از ساکشن بشورید. بهتر است از گان و ماسک استفاده شود. هیچ گاه سر ساکشن وارد شده به دهان بیمار را به ناحیه تراکئوستومی وارد ننمایید. زمان ساکشن ترجیحاً قبل از وعده غذا قبل از خواب و بعد از خواب می‌باشد.

مراقبت های مورد نیاز در تراکئوستومی چه می باشد؟

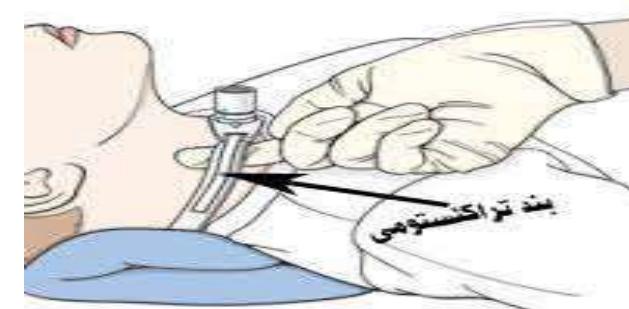
مراقبت از لوله تراکئوستومی حداقل هر ۸ ساعت یک بار انجام شده و اطراف محل ورود لوله تمیز می‌گردد هدف از مراقبت از لوله تراکئوستومی، باز نگه داشتن راه هوایی، پیشگیری از صدمه به پوست اطراف ناحیه ورود لوله و پیشگیری از عفونت می‌باشد. در چند روز اول بعد از عمل باید ناحیه عمل از نظر خونریزی مورد توجه قرار گیرد. حرکت‌های شدید لوله می‌تواند خونریزی ایجاد نماید.

در بیمار توانمند قبل و بعد از ساکشن (ساکشن روشی است جهت تمیز کردن ترشحات با استفاده از فشار منفی و یک سایز مناسب از لوله یا سوند ساکشن) بهتر است ۳ تا ۴ نفس عمیق بکشد. بهتر است بیمار در حالت نیمه نشسته و گردن به سمت عقب در زمان ساکشن باشد.

قبل از هر بار ساکشن به بیمار اکسیژن دهید و هرگز ساکشن را به حالت مکش، با فشار و بیش از اندازه وارد تراکئوستومی نکنید.

سر ساکشن یکبار مصرف است و پس از استفاده دور ریخته شود. بعد از هر بار ساکشن مسیر سر ساکشن و لوله رابط را با سرم نرمال سالین بشورید.

زمان خارج نمودن سوند یا لوله ساکشن باید **ساکشن روش** باشد. لوله تراکئوستومی در حین ساکشن با دست نگه داشته شود.

مددجوی گرامی با آرزوی شفای عاجل برای شما، مطالب زیر جهت افزایش آگاهی شما در مورد تراکئوستومی می‌باشد لطفاً به نکات زیر توجه فرمایید:

تراکئوستومی چیست؟

تراکئوستومی ایجاد یک راه هوایی انتخابی برای درمان احیاناً طولانی مدت بیمارانی است که نیاز به راهی برای تنفس یا ساکشن ترشحات یا تهویه مکانیکی دارند. با استفاده از روش جراحی در چه ای در نای ایجاد می‌شود و لوله پلاستیکی یا فلزی در حفره ایجاد شده قرار داده می‌شود که به آن **تراکئوستومی** گفته می‌شود.

موارد استفاده از لوله تراکئوستومی چه می باشد؟

۱. راه هوایی مطمئنی برای خروج ترشحات مجاری تنفسی می‌باشد.
۲. در بیمارانی که طولانی مدت از دستگاه تهویه مکانیکی استفاده می‌کنند و راه هوایی مطمئنی ندارند استفاده می‌شود.
۳. از ورود مواد خارجی محتویات معده به ریه در بیمارانی که کاملاً هوشیار نیستند پیشگیری می‌کند.

